

Адзін з пачынальнікаў

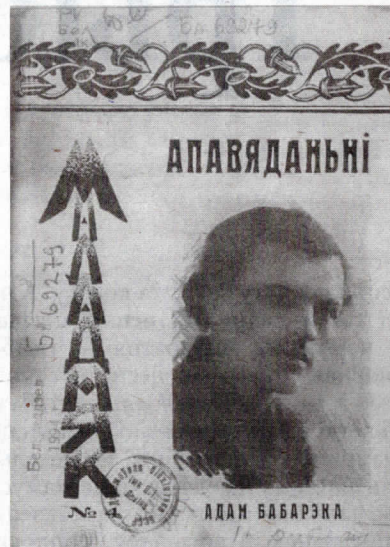
14 кастрычніка споўнілася 125 гадоў з дня нараджэння вядомага пісьменніка Адама Бабарэкі, ураджэнца вёскі Слабада-Кучынка цяперашняга Капыльскага раёна. Вучыўся ў Слуцкай бурсе, потым паступіў у Мінскую духоўную семінарыю, якую скончыў у 1918 г.

Адам Бабарэка.

Настаўнічаў на Случчыне, быў членам рэўкама Пукаўскай воласці, загадваў валасным аддзелам народнай асветы, займаўся культурна-асветніцкай работай: арганізоўваў гурткі вясковай моладзі, наладжваў літаратурныя вечары, аматарскія спектаклі... У час акупацыі Беларусі Польшчай — адзін з кіраўнікоў падполля, удзельнічаў у партызанскім руху. Арыштаваны захопнікамі, год знаходзіўся ў слуцкай турме. Пасля вызвалення зноў настаўнічаў, быў прызваны ў Чырвоную Армію. Дэмабілізаваўшыся, паступіў на этнолага-лінгвістычнае аддзяленне педфака БДУ. Адначасова настаўнічаў у мінскіх школах, працаваў у газеце «Савецкая Беларусь». У 1926—1929 гг. выкладаў беларускую мову і літаратуру ў Камуністычным універсітэце Беларусі, з 1928-га з'яўляўся асістэнтам кафедры беларускай літаратуры БДУ.

Паэзіяй захапіўся рана, а друкаваўся з 1919 г., падпісваючыся псеўданімамі Якім Каліна, Адам Чырвоны, Адам Гаротны ды іншымі. Годам раней звярнуўся і да прозы, напісаўшы апавяданне «То толькі сон...». Перыяд, калі займаўся гэтым жанрам, быў непрацяглы, але плённы: з 1922 да 1926 г. створана больш за 20 апавяданняў, імпрэсій (як пад сапраўдным прозвішчам, так і пад

псеўданімамі). Ёсць апавяданні гумарыстычнага і сатырычнага зместу («Мікіта Шпэндзік», «Амэлька Хабарка», «Шклянны бог», «Як красназорцы зямлі сцураліся», «Цупрон хлюст»), на бытавую тэму («Максім Трапкач», «Скура гарыць», «Новы быт, ці Змітрава вяселле»), алегарычныя навелы ў стылі коласаўскіх «Казак жыцця» («Каля балота»), імпрэсіі-прыпавесці (цыкл «Вобразы без

рамак і асадкі»). У 1925 г. выдаў зборнік «Апавяданні». Напісаў таксама ўспаміны «У патайках» і «У дні белапольскага панавання».

Першай грунтоўнай працай А. Бабарэкі ў галіне крытыкі стаў артыкул «Лірыка Міхася Чарота», у якім прааналізавана мастацкая структура твораў, сістэма вобразаў і аўтарскі стыль. Дзякуючы аналітычнаму складу мыслення, эрудыцыі, ён стаў вядучым крытыкам літаратурнага аб'яднання «Маладняк», адным з арганізатараў і кіраўнікоў якога з'яўляўся. Яго называлі беларускім Бялінскім. Эстэтычная платформа гэтай суполкі знайшла адлюстраванне ў артыкулах «Крытычна-літаратурная сучаснасць» і «Вясну радзіла восень» (1925). Калі 26 мая 1926 г. было створана «Узвышша», таксама з'яўляўся адным з заснавальнікаў. Апублікаваў артыкулы «3 літаратурных нататак», «Максім Багдановіч у літаратурных ацэнках», «Беларуская літаратура да X гадавіны БССР», «Узвышэнская паэзія» і іншыя; даследаванні пра творчасць З. Бядулі, Я. Коласа, К. Крапівы, К. Чорнага, У. Дубоўкі.

Не стала Адама Бабарэкі 10 кастрычніка 1938 г.

Кацярына ВАРАНЬКО
Фота з сайта nlb.by